Styrelsen for Grøn
Arealomlægning og Vandmiljø

Miljøvurdering og Plan
J.nr. 2026-31427
Ref. Pernr
Den 5. november 2026

Styrelsen for Danmarks Fængsler
Vestsjælland Arrest (tidligere kaldet Slagelse Arrest)
Att. Lise Johansson Stampe

Kopi sendt til Mads Lund (mal@hblaw.dk)

UDKAST

Afgørelse efter habitatbekendtgørelsen i j.nr 2026-31427

Mads Lund fra advokatfirma Haugaard Braad har på vegne af Styrelsen for Danmarks Fængsler d. 27. februar 2026 ansøgt Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) om fravigelse efter habitatbekendtgørelsens § 11, stk. 3 til at der midlertidigt ikke kan opretholdes økologisk funktionalitet for stor vandsalamander, spidssnudet frø og flagermus, da der skal nedlægges tre ynglevandhuller samt fjernes et fourageringsområde i forbindelse med anlægsarbejder for opførelse af et nyt arresthus ved Slagelse (Vestsjælland Arrest).

Ansøger har ligeledes ansøgt om dispensation efter artsfredningsbekendtgørelsens § 12 og § 19 til indfangning, flytning, opbevaring og udsætning af op til 300 individer af hhv. stor vandsalamander (*Triturus cristatus*), spidssnudet frø (*Rana arvalis*), butsnudet frø (*Rana temporaria*), lille vandsalamander (*Lissotriton vulgaris*), grøn frø (*Pelophylax esculentus*), hvilket behandles særskilt i SGAV j.nr. 2026-7699.

Afgørelsen meddeles sammen med projektets § 25-tilladelse, som SGAV er myndighed for.

1. Afgørelse

SGAV meddeler fravigelse fra habitatbekendtgørelsens § 10, stk. 1, nr. 1[1], til nedlæggelse af flere ynglevandhuller (nummereret 1, 2 og 3, figur 1) for stor vandsalamander og spidssnudet frø. Vandhullerne fungerer ligeledes som vigtige fourageringsområder for flere arter af flagermus.

Fravigelsen er meddelt i henhold til habitatbekendtgørelsens § 11, stk. 1.

Fravigelsen er gyldig fra udstedelsen af tilladelse efter miljøvurderingslovens § 25 til den 31. oktober 2031.

Senest den 1. december 2031 skal Styrelsen for Danmarks Fængsler, efter projektets afslutning, rapportere til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, hvordan fravigelsen er udnyttet.

[1] Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

2. Vilkår

For at fravigelsen kan indrømmes i overensstemmelse med habitatdirektivet, må der blandt andet ikke findes tilfredsstillende alternativer, og der bør kompenseres for indvirkninger på yngle- og rasteområder. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø sætter således følgende vilkår:

2.1. Nedlæggelse af ynglevandhuller for padder

2.1.1. Fravigelsen er gældende fra § 25-tilladelsen er gyldig til den 31. oktober 2031.

2.1.2. Der skal etableres kompenserende vandhuller for hvert ynglevandhul i størrelsesforhold svarende til dobbelt størrelse, af de vandhuller der nedlægges, for stor vandsalamander og spidssnudet frø, der kvantitativt og kvalitativt kompenserer for de nedlagte vandhuller (nummereret 1, 2 og 3, figur 1).

2.1.3. Vandhullerne, jf. vilkår 2.1.2. skal være egnet som ynglevandhul for stor vandsalamander og spidssnudet frø forud for udsætning af individer af stor vandsalamander og spidssnudet frø.

2.1.4. Der skal senest den 15. juni 2030 afrapporteres til SGAV med journalnummer 2026-31427 når de sydøstlige vandhuller vurderes færdig etableret og egnet som ynglesteder. Egnetheden skal vurderes på baggrund af feltbesigtigelse.

2.1.5. Der skal senest den 15. juni 2034 afrapporteres til SGAV med journalnummer 2026-31427 når det nordlige og de vestlige vandhuller vurderes færdig etableret og egnet som ynglesteder. Egnetheden skal vurderes på baggrund af feltbesigtigelse.

2.1.6. Alle vandhuller skal forud for nedlæggelse tømmes for individer af stor vandsalamander og spidssnudet frø, i overensstemmelse med dispensationen fra artsfredningsbekendtgørelsen, meddelt af SGAV (j.nr. 2026-7699).

2.1.7. Rasteområderne for stor vandsalamander og spidssnudet frø, der nedlægges i forbindelse med projektet, skal erstattes mindst 1:1 i umiddelbar sammenhæng med de kompenserende vandhuller.

2.2. Nedlæggelse af fourageringsområder for flagermus

2.2.1. *Erstatningsnatur:*

2.2.2. Fourageringsområderne for flagermus, der nedlægges, i forbindelse med projektet skal erstattes mindst 1:1 i umiddelbar sammenhæng med de kompenserende vandhuller. Erstatningsnaturen skal kvantitativt og kvalitativt kompensere for det nedlagte.

2.2.3. Der skal senest den 15. juni 2034 afrapporteres til SGAV med journalnummer 2026-31427 når erstatningsnaturen vurderes færdig etableret og egnet som fourageringsområde. Egnetheden skal vurderes på baggrund af feltbesigtigelse.

UDKAST

3. Baggrund

Der er jf. ansøgningen tale om et projekt af national betydning og som gennemføres som led i en politisk aftale om den økonomiske ramme for driften af Danmarks Fængsler. En aftale som bl.a. er indgået med henblik på at imødegå grundlæggende driftsudfordringer, som følge af for få fængsels- og arrestpladser.

Anlægsarbejdet forudsætter en tilladelse efter miljøvurderingslovens § 25, og der er derfor udarbejdet en miljøkonsekvensrapport med dertilhørende bilag for projektet.

Det fremgår af ansøgningen om fravigelse, at projektet er nødvendigt med følgende begrundelse *"Arresten skal etableres som et led i flerårsaftalerne for Kriminalforsorgen 2018-2021 og 2022-2025 og aftale om strafreform 2026-2030, og bidrage med 400 nye pladser. Den nye arrest skal bidrage med kapacitet og opdaterede fysiske rammer for både indsatte og personale.*

Styrelsen for Danmarks Fængsler varetager en samfundskritik funktion ved at fuldbyrde straffe. Styrelsen for Danmarks fængsler varetager en række væsentlige samfundsinteresser, der primært centrerer sig om at skabe tryghed i samfundet ved at fuldbyrde straffe og begrænse kriminalitet. Hovedopgaven er at sikre, at domstolenes afgørelser føres ud i livet med passende sikkerhed og kontrol, og gennem resocialisering arbejder Styrelsen for Danmarks Fængsler på at mindske tilbagefald til kriminalitet, hvilket skaber større tryghed i samfundet og færre ofre." Anlægsfasen kræver nedlægning af vandhuller, nedrivning af bygninger og fældning af træer, som potentielt kan udgøre levesteder for stor vandsalamander og spidssnudet frø samt fourageringsområder for flagermus.

3.1. Padders forekomst i projektområdet

HabitatVision, NIRAS og DGE har som konsulenter for Styrelsen for Danmarks Fængsler foretaget besigtigelser og vurderinger af projektets påvirkning på padder ved Galgebakkevej 11, Slots Bjergby By, Slots Bjergby og langs E20 Vestmotorvejen og har i bilag 2, 3, 4 og 6 til miljøkonsekvensrapporten kortlagt paddernes yngle- og rasteområder inden for projektområdet. Heraf fremgår det, at følgende bilag IV-paddearter kan forekomme:

- Stor vandsalamander
- Spidssnudet frø

Projektområdet og undersøgelseskorridoren langs med E20 Vestmotorvejen indeholder fem vandhuller (se figur 1), hvoraf fire er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Alle fire vandhuller inden for projektområdet nedlægges i forbindelse med projektet. Alle vandhullerne er besigtiget i forbindelse med naturundersøgelserne af hele projektområdet for Vestsjælland Arrest. Vandhullerne nummereret 1, 2 og 3, som ønskes nedlagt, er levested for stor vandsalamander, mens spidssnudet frø potentielt er fundet inden for projektområdet i vandhul nr. 3, hvor haletudserne kunne artsbestemmes til enten spidssnudet eller butsnudet frø, hvorfor det ud fra et forsigtighedsprincip antages at være af arten spidssnudet frø. Der har ikke været fund af bilag IV-padder i vandhul nummer 4, men da det ikke kan udelukkes, at stor vandsalamander og spidssnudet frø kan opholde sig i vandhullet, eftersøges dette vandhul på samme vis som for de øvrige vandhuller, der skal nedlægges inden for projektområdet. De § 3-beskyttede vandhuller og levested for bilag IV-padder er vurderet til at være hhv. ca. 310 m², 140 m² og 1.500 m². Disse erstattes i forholdet 1:2, hvorfor der etableres ca. 4.000 m² erstatningsnatur fordelt på seks nye vandhuller og omkringliggende krat, der skal sikre rastesteder samt yngle- og overvintringssteder omkring de nye vandhuller.

UDKAST

Figur 1. Oversigt over projektområdet med angivelse af både eksisterende vandhuller og placering af projektets erstatnings-vandhuller. Kilde: bygherre.

Det er ansøgers vurdering, at bevaringsstatus for bilag IV-padderne kan opretholdes på trods af nedlæggelse af vandhullerne. I den forbindelse må der særligt lægges vægt på, at der i forbindelse med projektet ikke foretages drab på enkeltindivider af bilag IV-arterne stor vandsalamander og spidssnudet frø, idet disse indfanges og transporteres til et egnet mellemkvarter, inden vandhullerne nedlægges. Padderne, der indsamles i foråret 2027 fra vandhullerne 1, 2, 3 og 4 (hvoraf sidstnævnte ikke er § 3-beskyttet), flyttes til erstatningsvandhul nr. 25 (figur 2), som ansøger vurderer at være det nærmeste meget velegnede mellemkvarter for arterne. SGAV bemærker, at der forventes at være egnede vandhuller umiddelbart øst for projektområdet, men at der er taget udgangspunkt i vandhuller ejet af Slagelse Kommune.

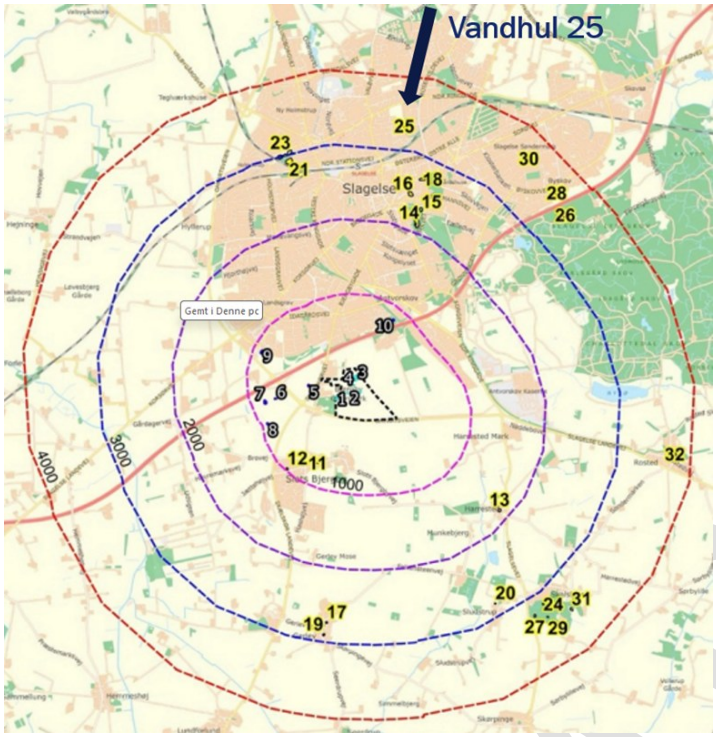

Figur 2. Placering af det midlertidige erstatningsvandhul, nr. 25. Kilde: bygherre.

Etableringen af erstatningsbiotoper med optimale forhold for arterne vil herefter medføre, at arterne samlet set vil få flere og større ynglevandhuller af bedre kvalitet og bedre adgang til rasteområder, end under de eksisterende vilkår. Der er dermed tale om en væsentlig forbedring af yngleområder for de påvirkede paddearter. Når de nye yngle- og rasteområder er etableret, er det ansøgers vurdering, at projektet i driftsfasen vil sikre, at bestandens bevaringsstatus i området kan opretholdes, da arterne får et område der er større end hidtil med sammenhængende natur, som inkluderer både vandhuller og vegetation, som kan anvendes til fouragering. Dette vil medføre, at bestanden forsat kan bevares i området.

3.2. Flagermus' forekomst i projektområdet

HabitatVision og DGE har som konsulenter for Styrelsen for Danmarks Fængsler foretaget en vurdering af projektets påvirkning på flagermus ved Galgebakkevej 11, Slots Bjergby By, Slots Bjergby og langs E20 Vestmotorvejen og har i bilag 5, 6, 18 og 20 til miljøkonsekvensrapporten kortlagt flagermusenes brug af projektområdet. Heraf fremgår det, at følgende arter af flagermus kan forekomme i projektområdet:

- Brunflagermus
- Sydflagermus
- Skimmelflagermus
- Dværgflagermus
- Troldflagermus
- Pipistrelflagermus
- Brun langøre
- Vand/frynseflagermus

Brunflagermus og vandflagermus anvender primært træer som levested, mens sydflagermus og skimmelflagermus primært anvender huse. Dværgflagermus, troldflagermus, pipistrelflagermus, brun langøre og frynseflagermus kan alle benytte sig af begge typer levested.

Adressen Galgebakkevej 11, Slots Bjergby By, Slots Bjergby rummer træer og bygninger, som fældes og nedrives i anlægsfasen, ligesom fourageringsvandhuller nedlægges. Projektet vil medføre fældning af en granlund, samt nedrivning af en række opvarmede og uopvarmede bygninger, herunder en maskinhal og et brændeskur (figur 3).

Figur 3. Oversigt over den centrale del af projektområdet bestående af privat bolig med have bestående af en granlund og vandhul, som nedlægges i forbindelse med projektet. Pilene symboliserer placering af lyttebokse under flagermusundersøgelsen i 2025. Kilde: bygherre.

HabitatVision har for bygherre foretaget en vurdering af, at projektområdets aktivitetsniveau primært kan tilskrives som fouragering. Der er ikke påvist yngle- eller rasteområder inden for projektområdet. De nævnte arters brug af granlunden til fouragering og pendlerrute er vurderet som meget begrænset. Det vurderes dog samtidigt, at aktivitet omkring vandhullerne som forageringsområder indikerer, at de kan være af betydning for i hvert fald tre flagermusarter. For de flagermus som antages at anvende enkelte vandhuller til fouragering, er det ansøgers vurdering, at i hvert fald vandhul 2 er et vigtigt forageringsområde for dværgflagermus, mens brun og syd/skimmel flagermus også blev registreret med et middel aktivitetsniveau i granlunden omkring de nærtliggende vandhuller. De resterende flagermusarter har benyttet området til fouragering og pendlingsruter i et mere begrænset omfang.

Det er imidlertid ansøgers vurdering, at der i nærområdet fortsat er tilstrækkelige forageringsmuligheder for de påvirkede arter af flagermus til at bestandens bevaringsstatus fortsat kan opretholdes i perioden, hvor erstatningsbiotoper endnu ikke er færdigetableret. Uden for projektområdet findes flere vandhuller, herunder to vandhuller på nabomatriklen (matr. 7f Slots Bjergby By, Slots Bjergby), der alle tilbyder forageringsmuligheder for flagermus. Projektområdets umiddelbare nærmiljø tilbyder derfor arten både alternative ledelinjer og forageringsområder. Tabet af økologisk funktionalitet vil således være midlertidigt, da der etableres nye naturområder og vandhuller, som vil fungere som nyt forageringsområde for flagermus og dermed genetablere den økologiske funktionalitet for flagermus inden for projektområdet (figur 4).

Når de nye forageringsområder er etableret, er det ansøgers vurdering, at projektet i driftsfasen vil sikre, at bestandens bevaringsstatus i området kan opretholdes, da arterne får et område der er større end hidtil med sammenhængende natur, som inkluderer både vandhuller og vegetation, som kan anvendes til fouragering. Ligeledes vurderer ansøger, at perimetermuren omkring Vestsjælland Arrest desuden vil fungere som potentiel ledelinje for områdets bestand af flagermus. Dette vil

medføre, at bestanden forsat kan bevares i området, selv med den fremtidige lys- og støjpåvirkning fra den færdigetablerede arrest.

Figur 4. Udklip fra bilag 14 til miljøkonsekvensrapporten. Oversigt over beplantningsplanen for projektområdet og indretningen af hhv. arresten og erstatningsnaturen, beliggende udenfor perimetermuren. Kilde: bygherre.

4. Regelgrundlag og begrundelse

Stor vandsalamander, spidssnudet frø og alle 17 danske flagermusarter er optaget på habitatdirektivets bilag IV og er underlagt en streng beskyttelse. Beskyttelsen består af en beskyttelse af yngle- og rasteområder og en individbeskyttelse. Den strenge beskyttelse af bilag IV-arter er implementeret i blandt andet habitatbekendtgørelsens § 10, stk. 1, nr. 1.

Efter habitatbekendtgørelsens § 10, stk. 1, nr. 1, kan der ikke gives tilladelse, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a). Såfremt beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder ikke kan undgås, men det er muligt at opretholde den økologiske funktionalitet af artens/arternes yngle eller rasteområder på mindst samme niveau som hidtil, vil det ikke være i strid med habitatbekendtgørelsens § 10, stk. 1, nr. 1. Tiltag til at opretholde den økologiske funktionalitet kaldes afværgende tiltag eller afværgeforanstaltninger.

I den konkrete sag, kan den økologiske funktionalitet ikke opretholdes for stor vandsalamander og spidssnudet frø, da ynglevandhuller nedlægges før nye er etableret og funktionelle. For flagermus nedlægges et vigtigt fourageringsområde, når vandhuller nedlægges. Ansøger har derfor beskrevet i ansøgningen, hvordan projektet lever op til betingelserne for en fravigelse efter habitatbekendtgørelsens § 11. For at kunne gennemføre en fravigelse, skal det være godtgjort, at:

1. der ikke findes et tilfredsstillende alternativ,
2. fravigelsen ikke hindrer, at bestandens/bestandenes bevaringsstatus opretholdes i dens naturlige udbredelsesområde og at
3. det ansøgte har et formål, som er omfattet af § 11, stk. 1, nr. 1-4.

Det er SGAV's vurdering, at projektet lever op til kriterierne for at opnå en fravigelse efter habitatbekendtgørelsens § 11, stk. 1, og at ansøger har redegjort tilstrækkeligt for, at der ikke er alternativer til placering af anlægget, at det ikke går ud over bevaringsstatus for hverken stor vandsalamander, spidssnudet frø eller områdets flagermusarter, samt at projektet er af væsentlig samfundsinteresse.

Vandhuller

SGAV lægger vægt på, at nedlæggelse af yngle- og rasteområder for stor vandsalamander og spidssnudet frø kompenseres og at den potentielle påvirkning vil være minimal eller ikke eksisterende, da der kompenseres med erstatningsnatur i størrelsesforholdet 1:2. Ansøger beskriver, at flere af vandhullerne vil kunne benyttes som ynglevandhuller 2-4 år efter de eksisterende vandhuller nedlægges og at stor vandsalamander og spidssnudet frø i mellemtiden har mulighed for at yngle i de beskrevne, midlertidige vandhuller. Der lægges vægt på, at arterne ikke mister muligheden for at yngle, mens at ansøger har vurderet at individerne, der indsamles fra de vandhuller, som nedlægges i forbindelse med projektet, kan yngle i de vandhuller som de flyttes til i perioden frem til de nye vandhuller er funktionelle. Bygherre oplyser, at de sydøstlige vandhuller kan etableres som noget af det første i anlægsfasen i 2027, hvorfor disse vandhuller ca. vil være klar fra 2030, når anlægsperioden afsluttes. Padderne kan herefter, såfremt vandhullerne er af en kvalitet der opfylder levestedskriterierne for stor vandsalamander og spidssnudet frø, flyttes tilbage til projektområdet, når anlægsperioden er afsluttet. Fra de nye erstatningsvandhuller vil padderne have mulighed for, ved naturlig spredning, at sprede sig til resten af de nye vandhuller, som etableres som noget af det sidste i anlægsfasen, forventeligt i 2030. På den måde vil opholdstiden i det midlertidige vandhul forkortes. SGAV vurderer i den forbindelse, at modningstiden for nyetablerede vandhuller ikke er 2-4 år, men nærmere 1-2 år, hvorfor de vestlige vandhuller samt det nordlige vandhul, kan tidligst være klar fra 2031.

Det er SGAV's vurdering, at med de i ansøgningen beskrevne vilkår, herunder, at de eksisterende vandhuller skal tømmes for individer af stor vandsalamander og spidssnudet frø forud for nedlæggelse er risikoen for, at der går individer tabt, lille.

Mht. rasteområderne for stor vandsalamander og spidssnudet frø, der nedlægges ved nedlæggelse af vandhullerne, så vurderer SGAV, at etablering af beplantning omkring erstatningsvandhullerne, kan benyttes af stor vandsalamander og spidssnudet frø som raste- og fourageringsområde uden for yngletiden. Rasteområdet ved de nyetablerede vandhuller erstatter det nedlagte både kvalitativt og kvantitativt.

For så vidt angår flagermus, er det SGAV's vurdering for det konkrete projekt, at det er muligt at opretholde den økologisk funktionalitet for flagermus i umiddelbar nærhed af projektområdet på grund af landskabets udformning. Der lægges vægt på, ar der ikke er mangel på vandhuller i området, og da der løbende opstår nye potentielle fourageringsområder af denne type, vurderer SGAV, at områdets økologiske funktionalitet for flagermus ikke påvirkes ved nedlæggelse af pågældende vandhuller. Foruden at der ikke er mangel på fourageringsområder bliver der udført kompenserende foranstaltninger med yderligere fourageringsområder. Bygherre oplyser, at de sydøstlige vandhuller kan etableres som noget af det første i anlægsfasen i 2027, hvorfor disse vandhuller ca. vil være klar fra 2030. Vedrørende den økologiske modning af de nyetablerede vandhuller vurderer SGAV, at den forventede tid til opnåelse af fuld økologisk funktionalitet er kortere end bygherres estimerede 2-4

år. Baseret på erfaringer med lignende etableringsprojekter og de specifikke hydrologiske forhold i området, vurderer SGAV, at den primære økologiske succession – herunder etablering af relevant vegetation og den indledende kolonisering af invertebrater (hvirvelløse dyr) – vil indtræffe inden for en tidshorisont på 1-2 år. På denne baggrund forventes de vestlige vandhuller samt det nordlige vandhul at være økologisk funktionelle og kunne understøtte de relevante arter (herunder fødegrundlag for flagermus) fra og med 2031. På denne baggrund vurderer styrelsen, at projektet medfører en ikke-væsentlig, midlertidig påvirkning af områdets funktionalitet for flagermus.

Træer

Fældning af træer på adressen Galgebakkevej 11, hvor det ifølge bygherre ikke vides, om træerne har relevans for den økologiske funktionalitet af et eller flere yngle- og rasteområder for flagermus, kan ifølge bygherre forringe den økologiske funktionalitet og medføre en væsentlig negativ påvirkning på flagermus inden for projektområdet. Det er imidlertid SGAV's vurdering, at træerne i granlunden ikke at har en væsentlig betydning for områdets samlede fødegrundlag, ligesom træerne i granlunden ikke udgør kritiske ledelinjer i landskabet, som er nødvendige for flagermusenes bevægelighed mellem andre habitater i nærområdet. Dermed skelnes der i SGAV's samlede vurdering mellem vandhullernes væsentlige betydning for områdets økologiske funktionalitet og træernes begrænsede relevans, hvor sidstnævnte ikke nødvendiggør yderligere beskyttelsestiltag. Da de pågældende træer således ikke vurderes at have en væsentlig betydning for de beskyttede arter, finder SGAV ikke grundlag for at medgive fravigelse fra habitatdirektivets bestemmelser i relation til fældningen af træerne.

Der er ved besigtigelse fundet seks træer der egner sig som yngle- og/eller rastesteder for flagermus i den østlige ende af træerne langs E20 Vestmotorvejen, hvor der skal opføres støjskærme. Resten af træerne langs motorvejen vurderes af bygherre udelukkende at kunne fungere som ledelinje til nærliggende fourageringsområder (se figur 1). Der kan være behov for at fælde mindre bevoksning inden for 10 meter fra E20 Vestmotorvejen, men ledelinjernes funktion vurderes at forblive intakt og upåvirket. SGAV stiller i § 25-tilladelsen vilkår om afskærmning af træerne samt veteranisering i størrelsesforholdet 1:2 for de seks træer, hvor det ikke vides med sikkerhed, hvorvidt træerne kan blive påvirket af lys og støj under anlægsperioden og i særligt sårbare perioder for flagermusene. Træ rækken ved Galgebakkevej 1, hvor den anden støjskærm skal opsættes (se figur 1) er vurderet uegnet som yngle- og rasteområde for flagermus, ligesom den er vurderet uegnet som ledelinje grundet hegnets udformning og placering. Opsætning af støjskærm ved disse træer har derfor ingen relevans for flagermus.

Stor vandsalamanders bevaringsstatus

Stor vandsalamanders bevaringsstatus i den kontinentale region er moderat ugunstig, mens arten betragtes som almindelig i Danmark og har status som livskraftig ifølge Den Danske Rødliste. Stor vandsalamander er udbredt lokalt i området og er registreret på www.arter.dk i ét vandhul, som findes inden for en bufferzone på 1 km fra projektområdet. Ligeledes er arten fundet inden for projektområdet i hhv. vandhul nr. 1, 2 og 3. Ansøger antager dog, at flere vandhuller i omegn af projektområdet kan antages at være egnet som yngleområder for arten.

Ved at flytte individerne til andre vandhuller, sikres det, at stor vandsalamander har vandhuller, som er funktionelle de pågældende sæsoner. Når erstatningsvandhullerne er funktionelle, bliver der udsat et tilsvarende antal individer i de nye vandhuller, som der er indsamlet i de vandhuller, der nedlægges. Ansøger vurderer, at projektet vil have en merværdi for alle konstaterede forekomster af bilag IV-padder inden for projektområdet, når projektet er færdigetableret, idet kvaliteten og udbuddet af yngle- og rasteområder forøges. Projektet vurderes ikke at hindre opretholdelse af stor vandsalamanders bevaringsstatus i dens naturlige udbredelsesområde hverken lokalt og regionalt.

Fravigelsen vil ved de beskrevne kompenserende foranstaltninger ikke hindre opretholdelse af bevaringsstatus for stor vandsalamander, og resultatet af projektets realisering vurderes at være neutralt til positivt i forhold til stor vandsalamanders bevaringsstatus med de indarbejdede kompenserende foranstaltninger.

Spidssnudet frøs bevaringsstatus

Spidssnudet frøs bevaringsstatus er vurderet ugunstig i Danmark som helhed, hvilket skyldes bekymring over et fald i den estimerede bestandsstatus de senere år. Arten kan være almindelig i nogle dele af landet, men er i flere områder gået stærkt tilbage og blevet truet. Den har status som næsten truet ifølge Den Danske Rødliste. Spidssnudet frø er udbredt lokalt i området, men er ikke registreret på www.arter.dk inden for en bufferzone på 1 km fra projektområdet. Arten er potentielt fundet inden for projektområdet i vandhul nr. 3, hvor haletudserne kunne artsbestemmes til enten spidssnudet eller butsnudet frø, hvorfor det ud fra et forsigtighedsprincip antages at være af arten spidssnudet frø. Ansøger antager ligeledes, at flere vandhuller i omegn af projektområdet kan være egnet som yngleområder for arten.

Lige som for stor vandsalamander vurderes det, at ved at flytte individerne til andre vandhuller, sikres det, at spidssnudet frø har vandhuller, som er funktionelle de pågældende sæsoner. Når erstatningsvandhullerne er funktionelle, bliver der udsat et tilsvarende antal individer i de nye vandhuller, som der er indsamlet i de vandhuller, der nedlægges. Ansøger vurderer, at projektet vil have en merværdi for alle konstaterede forekomster af bilag IV-padder inden for projektområdet, når projektet er færdigetableret, idet kvaliteten og udbuddet af yngle- og raste-områder forøges. Fravigelsen vil ved de beskrevne kompenserende foranstaltninger ikke hindre opretholdelse af bevaringsstatus for spidssnudet frø, og projektets realisering vurderes ikke at hindre opretholdelse af spidssnudet frøs bevaringsstatus i dens naturlige udbredelsesområde, hverken lokalt eller regionalt, med de indarbejdede kompenserende foranstaltninger.

Flagermusbestandens bevaringsstatus

Påvirkningen, som følge af nedlægning af fourageringsområder ved fældning af træer og nedlæggelse af vandhuller, vurderes til ikke at have betydning for arternes bevaringsstatus i området, herunder fordi der er en høj forekomst af levende hegn og vandhuller på nabomatriklen (7f Slots Bjergby By, Slots Bjergby), der alle tilbyder fourageringsmuligheder for flagermus. Projektområdets umiddelbare nærmiljø tilbyder derfor områdets flagermus både alternative ledelinjer og fourageringsområder. De registrerede arter i området er ligeledes arter med en stor udbredelse, hvorfor arternes bevaringsstatus ikke vil blive påvirket væsentligt af den midlertidige nedgang i områdets økologiske funktionalitet. Det er fastsat som et vilkår, at der etableres erstatningsvandhuller med dertilhørende vegetation for de fourageringsområder, som nedlægges. Størstedelen af de eventuelt fortrængte flagermus fra granlunden vurderes dog at ville gøre brug af andre eksisterende læhegn og vandhuller, der er tilknyttet de samme levesteder i området. Ved etablering af erstatningsnaturen vurderes den potentielle påvirkning at være minimal og midlertidig, og at påvirkningens karakter ikke hindrer opretholdelse af den eller de potentielle bestandes bevaringsstatus i det naturlige udbredelsesområde.

4.1 Tilfredsstillende alternativer

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten at Vestsjælland Arrest ikke kan placeres andre steder, hvor det beskrives, at der som led i udarbejdelsen af et projektforslag for placering af arresten, er foretaget en gennemgang af mulige lokaliseringer under hensyntagen til tekniske og miljømæssige hensyn samt det funktionelle hensyn i forhold til placeringen af Vestsjælland Arrest. I udvælgelsesprocessen har der været særligt fokus på placeringernes adgangsforhold, planforhold,

topografi, jordbundsforhold, forsyningsforhold, arkæologi, byrdefulde servitutter samt grundenes anvendelsespotentiale for disponering af bygninger og tilhørende sikkerhedszoner. Gennemgangen har afdækket flere områder i Slagelse Kommune ift. alternative placeringer af arresten, hvor Marsk Stig (projektområdet) er vurderet mest egnet ift. færrest mulige påvirkninger af miljøforhold og på grund af områdets nærhed til Slagelse Station, motorvej og bus. Arealet har størrelsen samt grund- og adgangsforhold, der er godt egnet til formålet. De andre placeringer er vurderet uegnet grundet kritiske forhold med hensyn til naturbeskyttelse, disponering (tilkørselsforhold) og adgangsforhold. Projektområdet er omfattet af kommuneplanramme 1.4D8, jf. Slagelse Kommuneplan 2022, der udlægger området til offentlige formål med en specifik anvendelse til fængsel i form af en områdearrest. Derudover er projektet omfattet af gældende lokalplan, der har vurderet området som det bedst egnede til placering af arresten, og som fastlægger områdets anvendelse til offentligt formål i form af arrest/fængsel og dertilhørende funktioner såsom administrationsbygning, bygning til retsfunktion og lignende.

4.2 Projektets formål (§ 11, stk. 1, nr. 1-4)

Følgende fremgår af habitatbekendtgørelsens § 11, stk. 1, nr. 3:

"Fravigelse kan kun ske i de situationer, hvor det ansøgte har til formål at … sikre hensyn til den offentlige sundhed og sikkerhed eller af andre bydende nødvendige hensyn til væsentlige samfundsinteresser, herunder af social og økonomisk art, og hensyn til væsentlige gavnlige virkninger på miljøet."

Det vurderes, at der er tale om et projekt for Styrelsen for Danmarks Fængsler, som har til formål at løse væsentlige driftsudfordringer for det danske fængselssystem. Vestsjælland Arrest etableres således med henblik på at løse væsentlige sikkerhedsmæssige samfundsudfordringer og bidrager til bedre arbejdsforhold for fængselsbetjente og øvrigt personale. Projektet bidrager endvidere til bedre forudsætninger for de indsatte i form af bedre faciliteter, muligheder for uddannelse, beskæftigelse og besøg.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer, at sikring af sikkerhedsmæssige samfundsudfordringer udgør en væsentlig samfundsinteresse og lægger vægt på, at den potentielle ødelæggelse eller beskadigelse af yngle- eller rasteområder for stor vandsalamander, spidssnudet frø og flagermus til dels afværges og dels kompenseres og at den potentielle påvirkning vil være minimal eller ikke eksisterende.

5. Andre beskyttede arter

I forbindelse med projektet kan der være andre regler end habitatbekendtgørelsens bestemmelser, der skal overholdes, herunder f.eks. regler om forbud mod indfangning og drab m.v. af flagermus. Dertil kommer blandt andet beskyttelsen af andre bilag IV-arter, beskyttelsen af nationalt fredede arter og beskyttelsen af fugle og reder. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vil i denne forbindelse særligt gøre opmærksom på individbeskyttelsen af bilag IV-arter[2] og at fugle, fugles reder, fugles æg og visse træer er beskyttede efter artsfredningsbekendtgørelsen. Nedenstående er ikke en udtømmende liste, og der findes undtagelser.

[2] Betegnelsen bilag IV arter gælder dyre- og plantearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV, herunder stor vandsalamander, spidssnudet frø og flagermus.

Bestemmelserne fremgår af

- Artsfredningsbekendtgørelsens[3]
    - § 4, stk. 1, om forbud mod indfangning og drab af fugle. Dette gælder dog ikke fuglearter, som det f.eks. er tilladt at jage jf. § 4, stk. 2.
    - § 6, om forbud mod fældning af ørnes, sort storks og rød glentes redetræer og om i hvilke perioder, der er forbud mod at fælde andre nærmere beskrevne træer herunder træer med hulheder eller spættehuller, som ikke må fældes i perioden 1. november – 31. august.
    - § 10, stk. 1, nr. 1, om forbud mod forsætlig indfangning eller drab af bilag IV dyrearter.
    - § 10, stk. 1, nr. 2, om forbud mod forsætlig ødelæggelse eller indsamling af æg.
    - § 10, stk. 2, om forbud mod blandt andet forsætlig ødelæggelse, opgravning eller oprivning med rod af bilag IV plantearter.
    - § 11, stk. 1, om forbud mod blandt andet opbevaring og transport af bilag IV dyre- og plantearter.
    - § 14, stk. 1, om forbud mod forsætligt drab eller indfangning af nationalt fredede dyrearter.
    - § 14, stk. 2, om forbud mod at beskadige nationalt fredede plantearter eller at fjerne disse plantearter fra deres voksested.

- Jagt- og vildtforvaltningsloven[4]
    - § 6 a, stk. 2, om forbud mod ødelæggelse, beskadigelse eller fjernelse af reder og forbud mod ødelæggelse eller beskadigelse af æg.
    - § 7, stk. 2, om forbud mod forsætlig forstyrrelse med skadelig virkning for arten eller bestanden.

Det er muligt at dispensere fra ovenstående forbud, såfremt visse betingelser er opfyldt, jf. hhv. artsfredningsbekendtgørelsens §§ 9, 12 og 19, og jagt- og vildtforvaltningslovens § 46, stk. 2.

5.1. Bygninger

I forhold til nedrivning af bygninger gøres der opmærksom på, at der kan forekomme fugle og reder i eller på bygningen. Der kan eksempelvis være tale om duearter, mågearter, kragefuglearter, svalearter, mursejler og hulrugende fugle, som f.eks. nogle arter af spurvefugle. For at undgå overtrædelse af førnævnte forbudsbestemmelser vedrørende fugle, skal bygningerne undersøges for forekomst af fugle og reder. Undersøgelserne kan med fordel foretages i god tid, men det er essentielt, at bygningerne også undersøges op til nedrivningen, da fugle kan etablere reder på kort tid. Såfremt der findes ynglende fugle eller reder i eller på bygningen, skal nedrivningen som udgangspunkt vente til ynglesæsonen er slut, der er dog mulighed for at søge om dispensation. Gamle reder, som ikke er i brug, kan fjernes med undtagelse af reder fra fugle, der er afhængige af at genbruge deres reder, som f.eks. mursejler. Såfremt der f.eks. findes mursejlerreder i eller på bygningerne, kan Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vejlede om det videre forløb.

[3] Bekendtgørelse nr. 521 af 25. marts 2021 om fredning af visse dyre- og plantearter og pleje af tilskadekommet vildt med senere ændringer.
[4] Lov om jagt og vildtforvaltning, senest bekendtgjort ved lovbekendtgørelse nr. 639 af 26. maj 2023 om jagt og vildtforvaltning

5.2. Træer

I forhold til fældning af træer gøres der ligeledes opmærksom på, at der kan forekomme fugle og reder, samt at træerne kan udgøre særligt vigtige ynglesteder for bestemte grupper af fugle. For at undgå overtrædelse af førnævnte forbudsbestemmelser vedrørende fugle, skal træerne undersøges for fugle, reder samt hulheder og spættehuller forud for fældningen. Undersøgelserne kan med fordel foretages i god tid, men det er essentielt, at træerne også undersøges op til fældningen, da fugle kan etablere reder på kort tid. Dertil udgør en række træer redesteder for bestemte grupper af fugle. Disse træer er beskyttet i perioder eller hele året, hvilket fremgår af artsfredningsbekendtgørelsens § 6, stk. 1-4.

Såfremt der findes øvrige ynglende fugle og reder, eller at der findes yngel i reder af ovenstående fuglegrupper uden for den beskyttede periode, skal fældningen som udgangspunkt vente til ynglesæsonen er slut. Der er dog mulighed for at søge om dispensation.

6. Klagevejledning

Denne afgørelse, som vedrører fravigelse fra habitatbekendtgørelsens § 10, jf. habitat-bekendtgørelsens § 11, kan ikke påklages særskilt. Afgørelsen er vedlagt § 25 tilladelsen efter miljøvurderingsloven[5] til projektet, og nærværende afgørelse kan påklages i forbindelse med klage over nævnte tilladelse. Se klagevejledning i § 25 tilladelsen efter miljøvurderingsloven.

Venlig hilsen

Pernille Raun Robstad
Miljøvurdering og Plan
pernr@sgav.dk

UDKAST

[5] Miljøvurderingsloven, senest bekendtgjort ved lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)